

Ad philippenses

Incipit epistola ad philippenses.

Paulus et Timotheus. Hic incipit epistola pauli ad philippenses: que diuiditur in tres ptes. i. p̄fatōem et p̄secutōez: ibi Gra

tias. et cōsumatōem. ipe finem ibi. Salutate. Circa primū p̄mo ponit p̄sone salutates cū dicit. a Paulus et Timotheus. hunc adiungit secū in salutatioe: qz missurus erat ad eos p̄ ipm vt babeat ca. sequē. vt euz veniret ad eos reuerētī ac maḡ charitatie reapef. Secundo ponit p̄sone salutate: cū dicitur. b Om̄ibus sanctis. i. p̄ baptisimū factificat. c In p̄p̄o die. In p̄m̄isū n. ecclia vt no. xpi rederec. magis autenticū amabile et reuerendū: apl̄ baptisabat in noie xpi: in q̄ tū intelligit tota trinitas: quia xpc grece vna latie dicitur: sic intelligit filiū vnicus p̄ vnigenus et sp̄s sanctus vnictio. d Qui sunt philippis. nomē est ciuitatis in macedonia quas edificauit philippus rex pater alexandri magni: et a nomine suo eam denominauit. e Cum ep̄s et dyacomus. p̄ epos in plurali intelligit sacerdotes vt dicit hic gloria: qz plures ep̄scopi non p̄sunt vni ciuitati. P̄t etiam dicit q̄ per epos intelligunt sacerdotes cum pontifice ciuitatis. Ep̄scopus. n. dicitur ab epi qd̄ ē supra: et scopos intentio: quasi sup̄intendens. i. populo cui p̄est: hoc aut̄ competit tam ep̄s q̄ p̄sbyteris. Isti aut̄ p̄pter sp̄alem emineciam sup̄ ipm̄ erant sp̄aliter expr̄mendū in salutatioe apl̄: Ideo exp̄ssit illos sp̄aliter post salutatioem oim̄ generaliter. Tertio ponit optata bona cum dicit. f Gratia vobis. in p̄nti. g Et par. in gloria celesti que quietat totaliter hominis appetitū. h Deo patre nostro. qui est dator omnīū bonorū. i Et dño ihu xpo. p̄ quem tanq̄ p̄ mediatozem n̄m̄ nobis pueniunt dicta bona. k Gratias. Demissa salutatioe hic consequenter ponit p̄secutio ep̄stole in qua philippenses: primo reddunt beniuoli: secundo doales ca. sequenti: tertio attentī ca. iij. Primū aut̄ facit apl̄s dupliciter primo p̄ bonis eoz gratias agendo: secundo tanq̄ amicis specialibus suū animū ap̄riendo: ibi. Scire aut̄ volo. Circa primū dicit. k Gratias ago deo meo. quem deuote colo.

l In omni memoria x̄c. i. quotienscumq̄ occurrit mihi memoria de vobis. m Cum gaudio. i. gaudens de bono vestro. n De precatōez faciens sup̄ cōmunicatōe v̄ra x̄c. i. de eo q̄ mihi cōmunicastis fide et opere. o In euāgelio xpi. credentes et opantes sicut et ego.

Incipit argumentū in eplam ad philippenses.

Philippenses s̄ macedones. Hi accepto verbo veritatis p̄fiterūt in fide: nec receperūt falsos ap̄s. Hos colaudat apl̄s: scribens eis a Roma de carcere per ep̄aphroditū. Explicat argumentū.

Incipit eplam pauli ad philippenses. Ca. j.

Paulus et Timotheus fui ihu xpi. oībus sanctis et xpo ihu q̄ sūt

Philippis cū ep̄s et dyacomus. Gratias ago vobis et par a deo patre n̄ro: et dño ihesu xpo. Gratias ago deo meo in omni mēoria v̄ri sp̄s i cūctis orōnibz meis p̄ oībz vobis cū gaudio de p̄catōz faci-

p Prima die. conuersionis v̄re. q Trinitas. in bono p̄curantes: nam in fide p̄fiterat nec falsos ap̄s receperunt: vt dicit hiero. in p̄logo: p̄ter qd̄ apl̄s de bōa cōsummatōe cōfidebat: ideo dicit. r Cōfidentis hoc ipm̄ qz qui cepit in vobis opus bonū p̄ficiet. qz sicut in choato opus meritozū ē a deo ita cōtinuatio et cōsummatio.

ens sup̄ cōcātiōe v̄ra in euāgelio xpi a p̄ma die vsq̄ nunc: fides hoc ipm̄: qz qui cepit in vobis opus bonū p̄ficiet vsq̄ in die xpi ihu. Sicut em̄ ē mihi iustū hoc sentire p̄ oībz vobis: eo q̄ habeā vos in corde et in vinculis meis et in defensione et cōfirmatōe euāgelij: scios gaudij mei oēs vos eē. Testis. n. mihi est deo quō cupiā oēs vos eē in viscēribus ihu xpi. Et hoc oro: vt charitas v̄ra magis ac magis abūdet in oī scia et i oī sensu: vt p̄betis portiora vt sit sincerus et sū offēsa i die xpi: repleti fructu iusticie p̄ ihu xpm̄ i gl̄iam et laudē dei. Scire aut̄ volo vos fr̄es: qz q̄ circa me sūt magis ad p̄fectū veniēt euāgelij: ita vt vincula mea manifesta fierent in xpo in

s Quis in die xpi ihu. in quo venit ad iudiciū v̄ra remunerans bona. t Sicut ē mihi iustū hoc sentire p̄ oībz vobis: et tam em̄ bono principio iustum et sentire sine bonum: et maxime circa dilectos: qz dilectio facit op̄ari bonū de dilectio: id subdit. v Et q̄ habeam vos in corde et in vinculis meis. s. charitatis. r Et in defensione et cōfirmatōe euāgelij. Philippenses em̄ iam cōstanter certauerant p̄ veritate euāgelij: vt habebat in fine bui ca.

y Socios gaudij mei. q. d. ex hoc iustum ē mihi sentire q̄ eritis socij cōsolatōnis mee in patria sicut estis socij tribulatōis in pugna. z Testis. n. mihi est deus x̄c. cōfirmatio est sue dilectōis erga eos: ideo subdit.

a Et hoc oro vt charitas vestra magis et qz charitas sp̄s p̄t crescere in via. b In omni scientia. nam crescit charitate crescit noticia que expedit ad salutem. c Et probetis portiora. i. approbetis ea sequendo. d Et sitis sincerus. i. puri et mundi in vobis. e Et sine offēsa. primis. f In die xpi repleti x̄c. i. vt in die iudicij appareatis pleni bonis op̄ibus a deo remunerandis. g In gl̄iam et laudem dei. qz in remuneratione celesti ē laus iugis: psal. lxxiii. Beati q̄ habitāt x̄c. h Scire aut̄. Hic p̄nt apostolus reddit philippenses beniuolos amicabiliter eis significans statum suū. Et diuidit in duas. s. principalem et incidentalē: ibi. Quidā quidem. Circa primū dicit. h Scire aut̄ volo vos fr̄es tanq̄ amicos meos speciales. i Quia que circa me sunt. s. tribulatōes et vincula que romē sustineo. k Magis ad p̄fectum venerunt euāgelij. nam et hoc fuit magis publicatum cōtra intentōem me p̄sequentū: qui p̄ incarcerationem meā credebant extinguere euāgelij: nam in carcere p̄dicabat et miracula facebat: ex quibz plures de incarcerationis et custodibus p̄uertebāt: et hec oīa ad diuersas ptes orbis deferebant: eo q̄ romani toti mūdo dominabantur: et sic de omnibus p̄ibus veniebant alij qui et reuertebant: ideo subdit. l Ita vt vincula mea manifesta fierent in xpo. i. manifestū fieret q̄ vincula cōstanter sustinebam p̄ter xpm̄. m In omni p̄torio. Aliq̄. n. in p̄torio erat iudices minores: et aliq̄ maiores et aliq̄ eoz eis p̄sicebat iugator: et in omnibus istis disse-

Epistola pauli

retijs fuit apls in ptozio adductus: r ita pstanter se habu it q plures chrisi discipulos aiavit ad pcedicandū publi ce xpm qui prius hoc facere nō audebat. iō subdit: vt plu res ex fratribus rē. n Quidam. hec est ps incidenta lis quia pdirerat immediate aliquos audacias pcedicandi

assūpisse ex vincu lis suis: iō incidēta liter pōit distinctō nē pcedicātū: Nam aliq̄ faciebant hoc intentōe bona: aliq̄ dō mala. Et diuidi tur in duas: nā pri mo ponit hanc di uersitatē: scdō cir ca hoc suā charita tem: ibi. **Q**d enim Circa p̄mū dicit:

n Quidā q̄dem r ppter inuidiā rē. i. inuidiā r p̄tendō nē moti s̄ me: eo q̄ p̄dicatō mea de p̄ tēnto apparuit ma gis v̄tiosa: r ex h̄ facta ē maḡ famo sa q̄ ip̄oz: p̄t qd̄ me i carcerato for tius p̄dicant vt sa p̄tiores r famosi ores appareant.

o Quidā autē rē. nō intendentes ex sua p̄dicatōe p̄seq̄ p̄p̄ā gl̄iaz s̄ hō no rem dei: r salutē p̄ ximi. p Quidā ex charitate. nō so lū ad p̄mū gene

raliter s̄ etiam ad me specialiter. q Sciētes qm̄ in defensione euāgelij. i. p defensione euāgelij. r Positū sum. i. in carcere: r iō p̄dicatō sup̄plet vicē meā qui nō possum ad hoc faciendū discurrere: r reuelat famā meaz: quā aliqui nitunt̄ dep̄rimē vt dictū est. s Quidā autē ex p̄tentione rē. s̄e mod̄ male annūciādī xpm̄ differēt a p̄mo: nā illi querēbant dep̄rimere famā pauli r suā de uare: isti dō querēbāt penā sui carceris aggrauare: iō sub dit: t Aristimantes p̄sūra rē. dicētes se esse pauli di scipulos falcē tñ vt p hoc apli pena aggrauaret: sicut tor quatus dicebat se esse discipulū sancti tiburij vt a iudice grauius puniret: ppter quod isti nō vident fuisse xp̄iam: nisi simulatorie: r hinc p̄sonat quod dicit: **A**ristū annūci ant nō sincere s̄ simulatorie. Et sic patet q̄ apostol̄ ponit quatuor modos annūciandū xpm̄: quoz p̄mū rē. s̄e sūt mali quantū est ex intentōe denūciandū: nō tñ ex re de nūciata: tertiū r secundus boni sunt vtroz mō. v

Quid. n. hic p̄r apls uelarat suam charitatem: r p̄mo q̄tū ad v̄ctas p̄dicatōes scdō q̄tū ad p̄bilip. ibi. **C**oartoz. Circa p̄mū apparet charitas apostoli: eo q̄ oēm mo dum denūciandū chrisi ipse acceptauit: q̄uis aliqui sine ad grauiam suū: qd̄ p̄tēmit. ppter bonoz diuini. Et hoc est qd̄ dicit: v Quid. n. dū omiō rē. q. d. de dimi nutiōe fame mee: r aggrauatione corporalis pene nō cu ro: dum tñ nomen xpī p̄dicet: immo de istis: r Gau deo in presenti: r magis. v Gaudebo. in futuro: r sub dit causam dicens: s Scio enim quia hoc p̄ueniet ad salutem. i. ad augmentū meriti. a Per v̄iam ora tionem rē. i. quia ipse xps̄ dabit mibi vires r constantiam sustinendī: per orationes vestras ad deum p me suas et fundendas. b Scdm̄ expectatōem r spem meā. bea titudinīs obtinendē: cui? signum subdit dicens. c Quia in nullo p̄fundoz. ex p̄secutōe aduersariuz. d Sed in omni fiducia. i. firma p̄stantia. e Sicut

semper. sup̄le sui de p̄tenti o a tpe p̄uersionis mee. f Et nunc. i. s̄ presenti. r futuro. s Magnificabitur chrisus. i. honorabitur. b In corpore meo rē. qz si viuam p̄dicabo nomen eius magnifice: si moriar s̄ erit pro eius fide: r sic moriar in eius glorioza p̄fessione

Ibi autē vi uere chrisus ē. me viuificans p suam gratiam. k **C**oartoz. pzo eo. i. **C**oartū. scilicet vt sim ei p̄fecte p̄iuce r̄er gloriāz. Et quia v̄tūqz bonū est: nam sic viuere ē augmentare me ritū iō dicit. m **O**si viuere in carne scilicet mortali r passi bili. n **H**ic mibi fruct̄ ope ris. id est augmē tatō m̄it. r sup ple statim mori est absq̄ dilatorē p̄mū p̄sequi: iō subdit: Et quid eligam ignoro. o **C**oartoz. h̄ p̄sequer̄ offen dit charitatē su am ad p̄bilipen ses. Et p̄mo hoc ostendit: scdō eos ad martyriū tolerantia indu cit: ibi. **T**ū di gne. **P**rimū autem ostendit per hoc q̄ p̄celegit bo num p̄bilipensium accelerationi sue glorie dicens: o **C**oartoz enim a duobus. i. moroz ad p̄tendūz q̄ non possunt simul haberi. p **D**esiderium habens dissolui. per mortem corporalem. q **E**t esse cū chris to. in gloria. r **M**ultomagis enim melius. videt̄ p me. s **P**ermanere autē in carne. i. diutius viuere. t **N**ecessarium est ppter vos. ad v̄stram cōfir matōem in fide r moribus p doctrinam meam. Et di gens hanc p̄tem subdit. v **E**t hoc cōfidens. s. bo num v̄strum p me. p̄mouendū. r **S**cio qz mane bo. in vita p̄nti ad v̄tilitatem v̄ram: ideo subdit. y **E**t p̄manebo omnibus vobis ad p̄fectū v̄strum. sez in fide r moribus. s **E**t gaudiū fidei. i. fideliz. a **E**t gratulatio v̄stra abundet in xpo b̄iesu. que est gratulatio sancta. b **I**n me p̄ meū aduentū rē. qd̄ p̄bilipen. summe desiderabāt: r apls hoc intendebat facere habita oportunitate ex diuina ordinatiōe. **A**ll est non asserit se venturū: vt patet in p̄te sequenti. c **A**m̄ digne. hic p̄sequenter ponitur monitio de to lerantia martyriū ad quam tñ perigitur p̄uersatio san cta: ideo dicit. c **A**m̄ digne euāgelio xpī conuer samini. i. intantū conuersamini digne fm̄ euāgelij to c̄tinā. d **E**t siue cum venero ad vos. si deus voluit. e **S**ive abs̄is. si aliud de me ordinauerit. f **A**udiam. absens vel videam presens. g **E**t stas firmiter. b **I**n vno spū. i. in spū s̄an cto qui est vnus. i. **A**nimes. in corde. k **C**ollaborantes in ope. l **F**idei euāgelij. i. in bis que pertinent ad fidem euāgelicam. m **E**t in nullo terreamini ab aduersariis. vos p̄seq̄n tibis. n **Q**ue. i. p̄secutio. o **E**t ill' cā p̄ditōis. gebene p **V**obis autē salutis. eterne. q **E**t hoc a deo. qui dat grām r gl̄iam.

gac. **P**rimū autem ostendit per hoc q̄ p̄celegit bo num p̄bilipensium accelerationi sue glorie dicens: o **C**oartoz enim a duobus. i. moroz ad p̄tendūz q̄ non possunt simul haberi. p **D**esiderium habens dissolui. per mortem corporalem. q **E**t esse cū chris to. in gloria. r **M**ultomagis enim melius. videt̄ p me. s **P**ermanere autē in carne. i. diutius viuere. t **N**ecessarium est ppter vos. ad v̄stram cōfir matōem in fide r moribus p doctrinam meam. Et di gens hanc p̄tem subdit. v **E**t hoc cōfidens. s. bo num v̄strum p me. p̄mouendū. r **S**cio qz mane bo. in vita p̄nti ad v̄tilitatem v̄ram: ideo subdit. y **E**t p̄manebo omnibus vobis ad p̄fectū v̄strum. sez in fide r moribus. s **E**t gaudiū fidei. i. fideliz. a **E**t gratulatio v̄stra abundet in xpo b̄iesu. que est gratulatio sancta. b **I**n me p̄ meū aduentū rē. qd̄ p̄bilipen. summe desiderabāt: r apls hoc intendebat facere habita oportunitate ex diuina ordinatiōe. **A**ll est non asserit se venturū: vt patet in p̄te sequenti. c **A**m̄ digne. hic p̄sequenter ponitur monitio de to lerantia martyriū ad quam tñ perigitur p̄uersatio san cta: ideo dicit. c **A**m̄ digne euāgelio xpī conuer samini. i. intantū conuersamini digne fm̄ euāgelij to c̄tinā. d **E**t siue cum venero ad vos. si deus voluit. e **S**ive abs̄is. si aliud de me ordinauerit. f **A**udiam. absens vel videam presens. g **E**t stas firmiter. b **I**n vno spū. i. in spū s̄an cto qui est vnus. i. **A**nimes. in corde. k **C**ollaborantes in ope. l **F**idei euāgelij. i. in bis que pertinent ad fidem euāgelicam. m **E**t in nullo terreamini ab aduersariis. vos p̄seq̄n tibis. n **Q**ue. i. p̄secutio. o **E**t ill' cā p̄ditōis. gebene p **V**obis autē salutis. eterne. q **E**t hoc a deo. qui dat grām r gl̄iam.

Ad philippenses

R vobis donatum est per christum in honore christi.
S Non solum ut in eu credatis. ut infirmi fideles.
S ut etiam pro illo patiamini. ostanter sicut fortes
 quod punitur ex spali tono dei. **V** Ideo certam habete
 tes. contra aduersarios fidei. **X** Quale et vidistis in me
 quoniam fui apud vos
 flagellatus pro
 curatioe puelle
 pbitorice: vt bz
 Act. xvi. **Y**
 Et nunc audistis
 de me. quod sum in
 carceratus ro
 me.

Capitulum. ij.

Aqua est
 consolatio.
 postquam apud
 redidit de uolof
 philippen. **H**ic
 pnr reddit eos
 uocales in forma
 de eos charitati
 ne: et plene d mo
 nibus et fide: et p
 o pimitit qua
 dam pforationem
 secundo subdit
 sua in formatio
 ibi. Et ides. Cir
 ca primu scien
 dum qd consolatio
 pprie videt ee
 anxietatis termina
 tio. Solatiu vo
 consolatiois diffusio.
 Societas aut
 solatiu comunicatio.
 Miseratio vo
 anxietatis supor
 ratio: qz sicut in
 corp salubis duo
 simul iuncti: leui
 por
 tant onus qz vnus
 solus: sic suo modo
 copatiens alte
 ri supponit se cum
 eo suo oneri: vt
 dicitur Apolosolus
 ij. r. hoc quartu
 pcedit alia tria: vt
 patz de se.
 autem erat in
 carcere: ppter qd
 istis quatuor indige
 bar: et ista quatuor
 dicit se cosequi si
 veraciter obten
 perent sue moniti
 o: et hoc debent ad
 hoc moueri.
 dicit igitur. **a**
 Si qua ergo solatio
 in christo. i. o.
 dinata ad xpm. q.
 d. si me vultis
 consolari in anxietati
 bus: et solatiu
 pbere et societate
 spūs: qz societatem
 corpalem exhibere
 no poterant: et p
 viscera misericor
 die copati laboribus
 meis. **b** Implete
 gaudium meū. p
 impletōem mee
 monitiōis: vt p
 z et sequenti
 bus. **c** Et idem.
 hic pnr ponit
 informatio apli. Et
 primo p seipm:
 secundo p sui
 discipulū: ibi. Spero
 at.
 prima in tres. qz
 primo monet eos
 de fidei vnitate:
 secundo de vera
 hūilitate: ibi. Nihil
 p pntēdem. tercio
 de omnimoda
 sanctitate: ibi. Ita
 qz charissimi. circa
 p mū dicit. **c** Et
 idē sapiatis. i.
 impletio gaudij
 mei est: vt idem
 sapiatis d fide:
 sapientia. n. pprie
 cognitio est de
 diuinis. fides aut
 bz dei. p obiecto
 sub rōne summi
 et veri boni: s qz
 fides sine charitate
 ē in formis: ad
 subditur. **d** Eandē
 charitatē hntes.
 Charitas aut
 facit homines
 vnus voluntatis:
 Ideo subdit.
e Ananimes. et
 p cosequens ad
 vnice copati et
 con
 gaudere: iō subdit.
 Idipm sentietes.
f Nihil. hic
 cosequenter
 monet philippen
 ses de vera
 hūilitate: et p
 mo facit. p
 positum: secundo
 ad hoc inducit
 exemplū
 ibi. Hoc. n. sentite.
 Circa p mū dicit.
f Nihil. sup
 ple faciatis. **g**
 Per contentōem.
 sicut faciunt
 supbi
 puer. xij. Int
 supbos sp iurgā
 sūt. **h** Neqz
 p in
 anem glām. que
 meritū aufert:
 math. v. **Recepit**
 em mercedē
 suam. **i** Sed in
 humilitate vera
 et vere
 em humiles
 semetipos iudicant
 alijs inferiorēs:
 et sub
 ditur causa. **k**
 Non que sua
 sunt et. qz vere
 humili
 les non cōsiderant
 pprias excellentias
 que possunt ee

In vno spiritu: vnanimēs
 collaborātes fidei euāge
 lij: et in nullo treami ab ad
 uersarijs: quod est illi cā p dītōis
 vobis at salutis. **E**t b a
 teo. **R** vobis donatū ē p
 xpo: nō solū vt in eū credatis
 s vt et p illo patiamini: idē
 certam hntes: qlē et vidistis
 in me: et nūc audistis de me.

Aqua est
 solatio. i. o.
 dinata ad xpm. q.
 d. si me vultis
 consolari in anxietati
 bus: et solatiu
 pbere et societate
 spūs: qz societatem
 corpalem exhibere
 no poterant: et p
 viscera misericor
 die copati laboribus
 meis. **b** Implete
 gaudium meū. p
 impletōem mee
 monitiōis: vt p
 z et sequenti
 bus. **c** Et idem.
 hic pnr ponit
 informatio apli. Et
 primo p seipm:
 secundo p sui
 discipulū: ibi. Spero
 at.
 prima in tres. qz
 primo monet eos
 de fidei vnitate:
 secundo de vera
 hūilitate: ibi. Nihil
 p pntēdem. tercio
 de omnimoda
 sanctitate: ibi. Ita
 qz charissimi. circa
 p mū dicit. **c** Et
 idē sapiatis. i.
 impletio gaudij
 mei est: vt idem
 sapiatis d fide:
 sapientia. n. pprie
 cognitio est de
 diuinis. fides aut
 bz dei. p obiecto
 sub rōne summi
 et veri boni: s qz
 fides sine charitate
 ē in formis: ad
 subditur. **d** Eandē
 charitatē hntes.
 Charitas aut
 facit homines
 vnus voluntatis:
 Ideo subdit.
e Ananimes. et
 p cosequens ad
 vnice copati et
 con
 gaudere: iō subdit.
 Idipm sentietes.
f Nihil. hic
 cosequenter
 monet philippen
 ses de vera
 hūilitate: et p
 mo facit. p
 positum: secundo
 ad hoc inducit
 exemplū
 ibi. Hoc. n. sentite.
 Circa p mū dicit.
f Nihil. sup
 ple faciatis. **g**
 Per contentōem.
 sicut faciunt
 supbi
 puer. xij. Int
 supbos sp iurgā
 sūt. **h** Neqz
 p in
 anem glām. que
 meritū aufert:
 math. v. **Recepit**
 em mercedē
 suam. **i** Sed in
 humilitate vera
 et vere
 em humiles
 semetipos iudicant
 alijs inferiorēs:
 et sub
 ditur causa. **k**
 Non que sua
 sunt et. qz vere
 humili
 les non cōsiderant
 pprias excellentias
 que possunt ee

ocasio pprie elatōis sed excellentias alioz que sunt occa
 sio hūilitatōis pprie et honoratōis aliene. **I** Hoc. n. hic
 cosequenter inducit ad hoc exemplum de humilitate xpi
 qd est efficacissimū. Et primo ponit eius hūilitatōem: se
 cundo ostendit eius exaltatōem: ibi. Propter qd. Circa p
 mū dicit. **I** Hoc
 em sentite in vobis
 et. i. hūilitatez xpi
 habete interius in
 corde: et nō solū ex
 terius sicut hypo
 crite. **m** Qui
 cū in forma dei eēt
 .i. vnus in essentia
 cū deo patre ab eē
 no: qz forma deita
 tis nullo mō ē mul
 tiplicabilis.

Neqz p inanē glām: s in hūi
 litate superiores sibi iuicē ar
 bitrātes: nō q sua se singli p
 siderātes: s ea que alioz:
Hoc. n. sentite i vobis: qd
 et i xpo ihu. **Q**ui cū i fōma
 dei eēt: nō rapinā arbitrat
 ē eē se egle deo: s semetipm
 exinanuit: formā sui acci
 piēs: i similitudinē hoiz fact
 : et hitu inēt: vt hō hūilia
 uit semetipz: fcs obediēs: vs
 q ad mortē: mortē at cruc.
Propt qd et exaltanit il
 lu: et donauit illi nomē qd ē
 sup omē nomē: vt in nomie
 hiesu oē genu flectat: celesti
 um terrestriū: et infernoz

n Non rapinam arbitratus est se equalem deo. scs in
 pntemam in deo nō est quantitas molis sed virtutis: di
 xit. n. Jo. v. ca. **Q**uecumqz pater facit bec silt et filius facit
 et hoc dicendo nō fuit rapina: qz non vsurpauit sibi bono
 rem alienam sed pprium: et p hoc elidit erro: arrij dicen
 tis xpm esse creaturam. **o** Sed semetipm exinanuit
 .i. maxime hūiliauit cū eēt rātus et talis. verūtamē qz dei
 tas indēdō fuit passa aliqd detrimentū: iō subdit.
p Formā serui accipiens. i. humanā naturam in vnica
 te suppositi in qua apparuit humil. **q** In similitudinē ho
 minū factus. qm ad naturam passibilem: non tñ qruz
 ad culpam. **r** Et habitu inuentus vt homo. quia inē
 homines duxit vitam cōem: Luc. vii. **S**entit filius homi
 nis manducans et bibens et. **s** Hūiliauit semetipm
 ad dandū nobis exēplū iob. xij. **E**xemplū dedi vobis et.
t Factus obediens. deo patri nō solū vsqz ad cōiūcia et
 verbera: sed etiam v **U**sqz ad mortē. et nō quantūcū
 qz sed vsqz ad mortem crucis cōtemptibilissimam. et acer
 bissimam. **u** Propter quod. **H**ic pnter ostendit ex
 altationem xpi quam meruit p dictā hūilitatē dicens.
k Propter qd et deus exaltauit illum. in sua resurrectio
 ne et ascensione: gloriā. n. sui corporis et exaltatōem ei
 ad celos meruit p suam passionem. non aut gloriā ani
 me quam habuit ab instanti conceptōis sue. **y** Et do
 nauit illi nomē qd est sup omne nomen. i. qz xpc homo no
 mine ē deus. lics. n. hoc sibi datū fuit ab instanti sue incar
 natōis fm zem: quia incarnatio facta fuit in supposito di
 uino: non tñ fm manifestatōem: sed post resurrectōnem
 eius et ascensionem per missionem spūs sancti et alia diuie
 virtutis opa declarata fuit eius diuinitas. et tunc dī no
 men deitatis sibi datum: eo mō loquendi quo res fieri di
 citur qn innotescit. **z** Et in nomine ihu oē genu fle
 ctatur. i. vt omnes exhibeant ei reuerentiā angeli: homi
 nes et demones. **a** Et eis lingua. corpalis et spūalis.
b Confiteat. qz dñs ihus xpc in gloria est dei pa. qz fm
 deitātē ē vna gloria dei patris et filij. **c** Itaqz. **H**ic cō
 sequenter apls instruit philippen. de omnimoda sanctita
 te. **d** Itaqz charissimi mei. **I**z. n. paulus diliget oēs fide
 les: tñ istos diligebat dilectōe spali. **o** Sicut ip obedi

Epistola pauli

stis. mandatis & cōsilijs euangelicis a tpe v're puerfatōis e
Non in pntia mei. i. melius opamini in absentia
mea q̄ scistis in pntia: attendētes q̄ sp̄ habetis dei pre
sentē qui summe timendus & reuerendus ē: iō subdit.

Fu metu. cordis. **G** Et tremore. corp̄is: timor enim
in corde facit tre
more in corpe. **b**

Fram salutē opa
mini. p opa sancte
vite: & opus me
ritoziū dependet a
deo: iō subdit.

Deus est. n. qui
opatur in nob̄ vel
se. i. opus merito
riū. **k** **E**p̄ficere. in opere.

Pro bona vo
luntate. i. suanō p
nostra: nisi ex cōse
quenti in quātum
sequitur instinctus
voluntatis diuine
Cōsequenter ostē
dit modū faciendū
bonū. **v.**

Dia autē facit sine
murmuratōibus
vra dei & hominē
s̄ magis dulciter &
deuote. **n** **E**te
sitatōibus. nullo
mō dubitantes de
diuino subsidio v
bis assistente.

Et sitis sine q̄
rela. actiue & passi
ue: ita patienter vi
uendo q̄ nō moue
atis q̄relas de alijs
& sic innocenter: vt
alij non cōquirant
de vobis: iō subdit
p **E**t simplices. i.

sine plica dolositatis. **q** **A**lij dei. p adoptōem & imita
tōes. **r** **E**t sine reprehensōe. i. sic q̄ in vobis nō appare
at aliud reprehensibile. & subdit vna cā cum dicit.

In medio natōis pra. & per. i. infidelius quoz plures
conuertebant ad fidem xpi in p̄mitiua eccia: ex bona cō
uersatione fideiū inter eos exiit: iō subdit. **t** **I**nter
quos luce. si. lumi. in mundo. vñ Gen. xv. p stellas celi in
telligunt boni: & p puluere terre mali. sicut ibidē plenius
fuit dictū. **v** **V**erbū vite cōtinentes. i. doctrinā euang
elicā bñtes: in corde crededo: in ore docendo: & in ope
adimplendo. **x** **A**d gl̄iam meā in die xpi. i. in die iudi
cij: in quo xpc veniet ad iudicandū: nam merita discipu
loz cedunt ad augmentū gl̄orie doctoz. ppter qd̄ doctoz
bus debetur aureola. **y** **Q**uia nō in vacuū cucurri. ad
terram vram. p p̄dicatōe fidei. **z** **N**eq̄ in vacuū labo
raui. q̄ secutus est in vobis bonus fructus. **a** **S**ed et
si emulor. deo p martyriū. **b** **S**up sacri. & obse. fidei ve
stre. q̄ sibi. i. xpo ante obtuli vos cōuertendo. **c** **G**au
deo & cōgratulor omnibus vobis. q̄ nō solū erit ad gl̄iam
meā: sed etiā redundabit in vobis. **d** **I**disip. i. si tri
bulatōes patiamini martyriū. **e** **G**audete & cōgratu
lamini mihi. q̄ non solū hoc erit ad gl̄iam vram: s̄ ad au
gmentū gl̄orie mee. **f** **S**pero autē. **N**ostq̄ apls instru
rit philipen. p sc̄ipm cū scripto: hic p̄mittit eis nun
cium mittere qui doceat eos verbo. **g** **D**iuiditur in duas
sm̄ duplicē nunciū: secunda ibi: **N**ecessariū autē. p̄mus
autē nunciū qui exprimit hic fuit timotheus: q̄ fuit apo
stolo amicable: & ad docēdū idoneus: de quo dicit: **S**pe
ro autē. & patet. **g** **E**t ego bono animo sim. i. in dño

7 ois lingua p̄fiteat: quia
dñs ihs xpc i gl̄ia ē dei p̄ris
Itaq̄ charissimi mei: sic
sp̄ obedistis: nō in p̄sentia
mei tm̄: s̄ multo magis n̄c
in abntia mea cū metu & et
tremore vram salutē opa
mini: **D**eus ē. n. q̄ opati vo
bis & velle & p̄ficere. p b̄da
volūtate. **D**ia autē facit sine
murmuratōibus & hesita
tōibus: vt sitis sine q̄rela & et
simplices filij dei sine rep̄
hensōe in medio natōis p̄ue
& puerse: inter quos lucez
sicut lumina in mōdo **V**er
bū vite cōtinentes ad gl̄iaz
meā in die xpi: q̄ nō in va
cuū cucurri: neq̄ in vacuū
laboraui. **S**ed et si emulor
supra sacrificiū & obsequz
fidei v're: gaudeo & cōgratu
lor oib̄ vobis. **I**disip̄m autē
& vos gaudeo: & cōgratu
lamini mihi. **S**pero autē in
dño ihu: timotheū me cito

consolatus. **b** **C**ognitis que circa vos sunt. i. bo
no statu vestro p eius relatōem mihi cognito.

i **M**eminē. n. habeo tāmanimē. i. vnius mentis me
cum. **k** **Q**ui sincera affectōe p vobis sollicitus sit.
vt in bono cōfirmemini. & crescat. **is.**

mittē ad vos: vt & ego bo
no aio sitis. **c** **C**ognitis q̄ circa
vos sit. **M**eminē. n. habeo
tāmanimē. q̄ sincera affe
ctōe p vob̄ sollicitus sit. **D**ēs
.n. q̄ sua sē q̄rūt: n̄ q̄ hiesu
xpi. **E**xprimētū autē ei? cōg
sate: qm̄ sicut p̄ri fili? me
cum seruiūt in euangelio.
Dunc igit sp̄o me mittē ad
vos: **m**or vt videro q̄ circa
me sit. **C**ōfido autē in dño: qm̄
& ipe veniā ad vos cito. **N**e
cessariū autē existimaui ep̄a
phroditū frēm. & cōopato
rē & cōmilitonē meū. **v**im
autē aplm. & ministrū neci
tatis mee: mittere ad vos
qm̄ quidē oēs vos deside
rabat: & mestus erat: p̄pte
rea q̄ audieratis illū infir
matū: nā? in infirmatē v'qz
ad mortē: s̄ te? miferē ei?
Nō solū autē ei? veruetiā
& mei: ne tristitiā s̄ tristiti
am hēre. **F**estinatū q̄ misi

Oēs. n. que
runt que sua sē.
i. multi p̄dicam
to querunt tpa
le lucrū: & by
perbole: sicut cū
dicit: oēs de ci
uitate vadūt ad
calefestū: cuz tm̄
plures frequen
ter remancant.
m **N**ō que ihu
xpi. **l** **B**onoz de
viniū & salutem
animaz: vt di
ctū est ca. p̄cedē
ti: nō sic autē **Zi
motheus.**

n **E**xperimentū autē eius cognoscat. i. p exp̄ientia fa
cti poteritis viderē q̄ ita sit. **o** **P**ri sicut patri fili?
mecū seruiūt in euangelio. i. euangelij p̄dicant: se mi
bi cōformando qui nō quesui vestra: sed vos.
p **H**unc igit spero mittere ad vos. tanq̄ idoneum.
q **V**ox vt videro que circa me sunt. i. cū videro op
portunitatē mittendū. **r** **C**ōfido autē in dño. &
p̄ter hoc q̄ nō asseruit supra primo capitulo iterū se
venturū ad eos: sed q̄ hoc intendebat supposita dei vo
luntate. **s** **N**ecessariū autē existimaui. pro vestra sa
lute. & ep̄aphroditū frēm. religionē xp̄ianitatis.
v **E**t cōopatorē. in p̄dicatōe euangelice veritatis.
x **E**t cōmilitonē meū. tempe aduersitatis.
y **V**estrum autem apostolum. i. doctorem.
z **E**t ministrū necessitatis mee. quia mihi ministra
uit necessaria in carcere. **a** **M**ittere ad vos. cōro
borandos & plenius informandos. **b** **Q**uomāq̄
dem omnes vos desiderabat. viderē & cōsolari.
c **E**t mestus erat. de vestra tristitia. **d** **P**ropte
rea q̄ audieratis illum infirmatū. & sic fuit in veritate.
e **V**qz ad mortē. i. piculuz mortis. **f** **S**z deus
miserus est eius. cum sanando. **g** **E**tiam & me in
tristitiam sup̄ tristitiam habere. i. tristitiam de eius
morte sup̄ tristitiā de eius infirmitate. **h** **F**estina
tius ergo misi illū. i. ante timotheum. **i** **E**t viso eo
iterum gaudeatis. q̄. d. p̄ius gauisi estis de sue sanita
tis auditu: & iterum gaudebitis de visu. **k** **E**xp̄ite
itaq̄ illū. gaudent & bonozifice. **l** **Q**m̄ p̄ter opus

Ad philippenses

epi. i. vt faceret opus qd xpc fecit & docuit: qd venit ministrare & no ministrari: math. xx. m. Atq; ad mortem accessit. se mortis piculis exponendo: & hoc voluntarie: id subditur. n. Tradens aiam suam. i. vitam suam. o. Et impleat id qd in vobis dixerat. q. d.

munera dedisti
p sustentatione
mea: sed de vobis
no fuit qd de-
ferret mihi & mi-
nistraret: & ipse
hoc adimpleuit

Ad philippes.
Cap. scdo vbi
dicat in postilla:
Non rapinam
arbitratus est.
Additio.

Hoc qd dicitur: Mo-
dus est se esse eq-
lem deo. pot in-
telligi d xpo fm
humanitate fm
qua ipse esse fa-
cere rapina. i. n
suum usurpare: si
arbitratus fuisset
se equalem. xpc. n. fm q bo-
mo e minor deo
ipo testate: Na-
ter maior me est. & etia minor angelo fm humane na-
ture passibilitate: de q psal. Minorasti cum paulomi-
nis ab angelis. & fm hanc expositionem comedat hu-
militas xpi p copationem ad supbiam angeli mali qui s
non esset in forma dei. s. assumptus a deo in vnitare p-
sone: voluit tñ se esse equalem: de qua *Ep. xii. ca. Assi-
milabor altissimo.*

illu: vt viso illo itez gau-
deat: & ego sine tristitia siz
Excipite itaq; illu cu omi
gaudio in dno: & eiusmodi
cu honore habetote: qm p
pter opo xpi vsq; ad mor-
te accessit tra des aiaz sua
vt ipleret id qd ex vob te-
erat erga meu obsequium.

Quocetero frs .iij.
mei: gaudete in dno.
Eade vob scribere mibi
quidē nō pigru vobis aut
necessariu. Videte canes:
videte malos operatores:
videte cocisionē. Mos. n.
lum circūcisio qui spu ser-
uimus deo & gloriatur in
xpo ihu: & nō in carne fidu

cap. iij.
Ecetero frs mei. **H**ec est tertia ps pncipalis
in qua apls reddit philippen. cautos ptra dece-
ptōem pseudo aploz. Et diuidit in duas ptes
nam primo circa hoc philippen. hortatur: secundo eos
consolat ca. sequenti. Prima in duas: qz pmitit bze
uem pstatōem: secundo psequitur suam intentiōem
ibi. Videte. Circa primū dicit. a. Decetero fratres
mei. xpiana religione. b. Gaudete. de vestra cōuer-
sione ad deum. c. Eadem scribere vobis. que. s. scri-
psi alijs ecclesijs de cessatione legalium ad cauendum
doctrinā pseudo aploz qui docent cōtrariū: de hoc em
scripserat alijs ecclesijs: vt pty in pcedētib; epistolis.
d. Mibi quidem nō pigru est. supple qz sollicit; sum de
vestra salute. e. Vobis autē necessariū. vt caueatis
a deceptōibus eoz. f. Videte. Dic. psequitur in-
tentum oñdens euacuatiōem legalium: primo rōne: se-
cundo exemplo: ibi. Siquis. Circa primū dicit.
f. Videte canes. i. attendite pseudo aplos quos no-
minat canes: eo q cōtra veros aplos vtebantur.
g. Malos oparios. quia p obseruatōem legalium quā
asserbat ad salutem necessariam veritatem euange-
lij cuertere nitēbant. h. Videte cocisionē. i. circūci-
sionē: quā verisone sic nominat: eo q ad nihilū valet:
s. magis nocet: quia nō est nisi violenta abscisio pelli-
cule: & subditur causa vnius. i. Mos enim xpiani
k. Sumus circūcisio. i. circūcisio circūcisione vera: cir-
cūcisio. n. carnalis fuit figura circūcisionis spūalis per
quā auferunt peccata que est baptismus auferens per
nam & culpā: ppter qd succedit circūcisioni: sicut pfe-

ctum impfecto: & auferentes eam: sicut veritas ymbraz
& figuram: id subdit. l. Qui spu deo seruimus. & nō car-
netm. m. Et gloriatur in xpo ihu. cui sumus incozpa-
ti p baptismū. n. Non in carne. i. in carnali circūcisio-
ne. o. Fiduciam habentes. cōsequende salutis p cas-
scz p circūcisioez
spiritualē.

ciā habētes: qd & ego ha-
bebā cōfidentiaz in carne.
Siquis alius videt cōfide-
re in carne: ego magis cir-
cūcisus octaua die ex gene-
re isrl' & tribu bēiamin: he-
breus et hebreis: fm leges
phariseus: fm emulatio-
nem persequens ecciaz dei:
fm iusticiam que in lege ē
conuersatus sine querela.
Sed que mibi fuerunt lu-
cra: hec arbitratus sum p-
pter xpm detrimenta. Ve-
rūtamen existimo omnia de-
trimentum esse ppter emi-
nētē sciam ihu xpi dñi mei:
ppter quē oia detrimētuz
feci: & arbitror vt stercoza

p. Qd & ego ha-
beam cōfidentiam
in carne. i. cōfidere
possem in carnali
circūcisione: si d ea
eēt pfidendum: eo
q sic circūcisus sū.
q. Siquis. Conse-
quenter apls ostē-

dit. ppositum exemplo: & primo se. pponit in exemplū: se-
cundo philipenses inducat ad imitādū: ibi. Imitatores
mei. prima ad huc in duas: quia primo exemplo sui cessa-
tiōem legalium declarat. secundo de modo loquendi se ex-
cusat: ibi. Non q iam. Circa primū dicit apls ante con-
uersionem suam p legalibus multū se zelasse: & post con-
uersionē eam vniuiter impugnasse: qd nullo mō fecisset: ni-
si euacuatiōem eoz p xpm certitudinaliter cognouisset.
dicit ergo. q. Siquis alius rē. & patet ex dictis litera
vsq; ibi. r. Scdm legem phariseus. i. de secta pharise
oz. erant. n. tunc apud iudeos tres secte: vt dicit ioseph;
antiquitatu libro. xviij. scz saduceoz: qui negabant spiri-
tum & angelum: & p cōsequens resurrectiōem. & phariseo-
rum: qui confitebantur vtrūq; & essent: qui similit ani-
mas hominū immortales confitebantur viuentes. q. reli-
gios: habentes omnia in cōsili. s. Scdm emulatiōem
i. zelum legis. t. Persequens ecciam dei. vt pty Act.
vii. & ix. v. Scdm iusticiam que in lege est. i. que ē im-
pfecta: non. n. iustificabat apud deū: sed apud hoies sicut
iusticia politica: sicut declaratū fuit: Ro. iii. & iij.
r. Sine querela. i. sine clamore de me facto p legis tras-
gressiōe. y. S. q mi. sue. lu. fm estimatōz meā an meā
cōuersionē. z. Hec ar. sum. post cōuersionem meam.
z. Propter xpm detrimenta. i. virtutis & gratie impedi-
menta: qz dicere q legalia hnt ad huc cursum suū: est dice-
re xpm nondum venisse: nam figura cessat adueniente ve-
ritate. a. Verūtamen existimo oia. illa legalia.
b. Detrimentum eē. salutis ex alia cā que subditur cum
dicat. c. Propter emi. sci. biē. xpi. i. ppter euangelicaz
doctrinā a xpo traditam que supeminet omi doctrinē al-
teri: nō solū phice: sed etiā doctrine ve. te. cui cōpatur: si-
cut pfecto impfectū: nec pōt pure seruari cū legalibus.
d. Propter quē. s. xpm. e. Omnia detrimentum feci
i. reputaui. f. Et arbitror vt stercoza. inquinātia per
culpam sine qua saluari non possunt: post publicatiōem
euangelij. g. Et xpm lucrificā. i. habeam ipm in p-
miū. h. Et vt inueniar in illo incozpatuz p fidem cba-
ritate formatā. i. Non habens illā meā iusticiā que

Epistola pauli

ex lege est. quam dicit sua: eo quod fuit nutritus in illa.
k Sed illa que ex fide est ihu xpi. que facit dignam vitam eternam. l Ad cognoscendum illud. in presenti per speculum et in eminenti: et in futuro facie ad faciem. m Virtute resurrectionis eius. cognoscendo eam ut eam effectivam nostre resurrectionis future.

n Et societatem passionis illius. in presenti non formidandum: sed magis amplectendam.

o Configuratus morti eius. id est ut affimiler ei in passione: et per omnes affocier ei in corporis et anime glorificatione: et subdit per Si quo modo occurrant ad resurrectionem que est ex mortuis. que erit ad vitam immortalem.

q Non quod. Quia apostolus dixit plura de se pertinentia ad excellentiam vite: posset aliquis credere quod diceret se totaliter perfectum quod ad meritum: quod non est verum quia homo potest semper crescere in merito quod diu est in vita presentis. vnde dicit hic glo. Memus fidelium et si multum proficeret dicat sufficit mihi.

q. n. hoc dicitur et erit de via ante finem: id est apostolus se excusando de modo loquendi permissio conficitur se nondum perfectum ad meritum.

q Non quod iam acceperim. perfectum ad meritum: non convenienter potest intelligi de acceptione per meritum: quia manifestum erat ad sensum quod erat in hac vita multis miseris subiecta.

r Sequor autem. id est in christum procedendo ad eum per meritum.

s Quo modo comprehendam. id est aliquid appropinquem ad perfectum ad meritum putari potest fieri in vita mortali.

t In quo comprehendimus sum. id est propter quod comprehendimus sum ad fidem sine qua impossibile est placere deo: debet. xj. nec per omnes attingere ad perfectum ad meritum.

v In christo ihesu. qui me vocavit ad fidem ipsam actualiter impugnantem: propter quod hoc vocatio dei comprehendens hic: sicut comprehendit adversarius in bello et sibi subijcitur.

x Fratres ego me non ar. corp. id est ad perfectum ad meritum simpliciter pervenisse.

y Anni autem. supple est quod de me assero. z Que quod de re. sunt obliui. id est legalia et terrena que dimisi. a Ad ea vero que priora sunt. id est celestia bona que sunt priora terrenis dignitate et durat: et non. n. quod expectat in celestibus est ipse deus. b Attendens meipsum. per conatum lib. ar. in augmentum meriti. c Ad desti. pfe. id est per meritum mihi a deo ordinatum finaliter consequendum: id est subdit.

d Ad bravium. id est in christo ihesu. id est per ipsum christum per quem tanquam per mediatorem vocamur ad celestem per meritum vel in christo ihesu. quia in ipso consistit beatitudo: nam beatus reficiunt inter. et in aspectu sue deitatis et exterius in aspectu sue humanitatis: per quod dicit Aug. si hoc.

e Quicquid. per. su. id est in statu perfectio cuiusmodi erat paulus et alii apostoli et doctores et curati. f Hoc sentiam. id est quod nullus nostrum est simpliciter perfectus in via. g Et si quid aliter sapientis. hoc exponit dupliciter: uno modo in malo. sic

g Et si quid aliter facti. tenendo peritiam. h Et hoc vero. deus reue. id est in seipso vobis ostendit non evertit in iudicio: ante per gratiam suam ab errore vos revocando. Alio modo in bono. sic.

g Et si quid aliter facti. id est si quid aliud pertinet ad cultum dei: et ad perfectionis statum vos cognoscere contigerit.

b Et hoc deus vos reue. q. d. sciat quod hoc non premit ex intelligentia vestra: sed ex reuelatione diuina. et hoc expositio videtur magis consona litere sequenti cum dicit. i Veritatem ad quod pervenimus. id est quod ad veritatem quam circa predicta iam cognovimus: supple necesse est.

k Et idem sapiamus. in mente. l Et in ea de per. regula. in ope. ut nullum sit scilicet in corpore eccie.

m Imitatores mei. Postquam apostolus posuit se in exemplum sicut pater inducit per se ad eum imitandum. v. imitatores mei estote. in predicta n. Et observa te eos. id est attendite diligenter: ut vos eis conformetis.

n Imitatores mei estote. in predicta n. Et observa te eos. id est attendite diligenter: ut vos eis conformetis.

o Qui ita ambulant. de virtute in virtutem. p Sicut habetis formam nostram. vivendi vobis tradita exemplo: verbo et scripto. q Multi. n. ambulat via perita. r Quos sepe dicebam. v. cum eam presens vobiscum. s Nunc autem et scitis. per culpas eorum. t Dico. supple est. v. Imitatores crucis christi quia contrarietas eorum carnalitati. Quos finis intentus. s. eter. us. x Quos deus venter est. quia student ei satisfacere in omnibus. y Gloria. de tali carnalitate. z In confusione ipsorum. erit eis confusibilis.

a Qui terrena sapiunt: tantummodo et non celestia. b Vostri autem conversatio in celis est. id est per imitatem formatam: quia sicut dicit Aug. Anima que est per opera libis per hominis: verius est ubi amat quam ubi animat: et quasi post iudicium sancti erunt in celis: non solum in anima sicut modo. sed etiam in corpore glorioso: id est sequit.

c Unde etiam saluatore expectamus. venturum ad iudicium. b Qui reformabit corpus. in generali resurrectione. c Humilitatis nostre. nam modo nobis est humilitatis occasio: eo quod est corruptibile: et putrefactibile: et corrodetur verminibus et in cineres resoluatur.

f Configuratum. tunc. g Corpori claritatis sue. quia sancti resurgenti corpore glorioso: sicut et ipse: vna autem vos gloriosus. corporis est claritas: sicut deum fuit. j. Cor. xv. Et quasi hoc resurrectio fiet virtute dei infinita sicut et creatio subdit.

b Secundum operatum. id est virtutem operandi. i Quia etiam possit subijcere sibi omnia. per creatorem. n. omnia sibi sunt subiecta: quia de nihilo facta: nisi conservarentur a deo omnia in nihilum redigerent.

Capitulum iij. Itaque fratres mei charissimi. Postquam apostolus per hunc cautos reddidit: hic per ad eorum consolationem se convertit. Et dividit in duas partes: quia primo eos consolatur: secundo de eorum liberalitate gratulatur sibi. Quis sum. Prima in duas: quia primo sic

Itaque fratres mei charissimi. Postquam apostolus per hunc cautos reddidit: hic per ad eorum consolationem se convertit. Et dividit in duas partes: quia primo eos consolatur: secundo de eorum liberalitate gratulatur sibi. Quis sum. Prima in duas: quia primo sic

Itaque fratres mei charissimi. Postquam apostolus per hunc cautos reddidit: hic per ad eorum consolationem se convertit. Et dividit in duas partes: quia primo eos consolatur: secundo de eorum liberalitate gratulatur sibi. Quis sum. Prima in duas: quia primo sic

Itaque fratres mei charissimi. Postquam apostolus per hunc cautos reddidit: hic per ad eorum consolationem se convertit. Et dividit in duas partes: quia primo eos consolatur: secundo de eorum liberalitate gratulatur sibi. Quis sum. Prima in duas: quia primo sic

Itaque fratres mei charissimi. Postquam apostolus per hunc cautos reddidit: hic per ad eorum consolationem se convertit. Et dividit in duas partes: quia primo eos consolatur: secundo de eorum liberalitate gratulatur sibi. Quis sum. Prima in duas: quia primo sic

Itaque fratres mei charissimi. Postquam apostolus per hunc cautos reddidit: hic per ad eorum consolationem se convertit. Et dividit in duas partes: quia primo eos consolatur: secundo de eorum liberalitate gratulatur sibi. Quis sum. Prima in duas: quia primo sic

Ad philippenses

mat eos p patientia: secundo puocat ad spūalem leticia: ubi. Gaudete in dño. Prima ad huc in duas: quia primo facit qd dictū est p scipm: secundo p amicum: ubi. Et rogo. sicut. n. dictū fuit supra. j. ca. philippen. p xpo fuerant in tribulatio: id indigebant confortatio: quam eis eribet apostolus: primo generaliter. d.

a Itaqz frēs mei charissimi mei charissimi. i. mibi iuncti dilectōe spāli. **b** Et desideratissimi. qz desiderabat eos videre ad huc corpore liter in via: et naturaliter i patria. **c** Gaudium meum. et vestro profectu. **d** Et de corona mea. doctoribus enim debet gloria spālis que a sanctis aureola. **e** Sic state. firmi contra tribulationes huius mundi. **f** In domino. ita qz ab eo nullo modo euellamini. secundo confortat duas personas spāliter. d.

Itaqz frēs mei charissimi et desideratissimi gaudium meum et vestro profectu. **a** Itaqz frēs mei charissimi. i. mibi iuncti dilectōe spāli. **b** Et desideratissimi. qz desiderabat eos videre ad huc corpore liter in via: et naturaliter i patria. **c** Gaudium meum. et vestro profectu. **d** Et de corona mea. doctoribus enim debet gloria spālis que a sanctis aureola. **e** Sic state. firmi contra tribulationes huius mundi. **f** In domino. ita qz ab eo nullo modo euellamini. secundo confortat duas personas spāliter. d.

g Quibus rogo et synti. deprecor: idipsum scilicet in domino. i. firmiter stare: que erant matrone quas apostolus spāliter confortat: tum propter fragilitatem seruis: tum quia mini strauerat necesse sibi et alijs predicatoibus: ut ostenderet se grati. **h** Etiam rogo. hic pro firmo philippense. p amicum de huius tenore rogatus est: dicens. Etiam rogo te germane nomine patris. **i** Comparatio ad adiutor meum in predicatioe k adiuua illas. i. milites deas tuis firmo proferendo. **l** Que mecum laborauerunt in euangelio. i. in predicatioe ne euangelij necessaria ministrando: et non solum mibi: sed et socijs meis: de quibus subdit. m. Cum eundem et ceteris coadiutoribus meis. in predicatioe. **n** Quorum nomina sunt in libro vite. est autem liber vite idem que predicatio diuina: que dicitur liber eo que in mente diuina numerus electorum est firmiter descriptus vel dispositus: et hoc est descriptio simpli. Quia autem illi ibi essent sic scripti forsitan apostolus habuit per diuinam reuelationem. Alio modo dicit aliquis scriptus libro vite firmo preter iustitiam: a qua tamen contingit aliqui decedere: et hoc est descriptio firmo quid: apostolus autem per bona opera istorum que videbat: estimare debebat que essent in gratia: et sic loquitur in proposito nisi per reuelationem habuerit que essent simpliciter scripti in libro vite. **o** Gaudete. hic pro inducat philippense. ad spūalem letitiam: et secundo ad boni operis perseverantiam ex quibus dicitur hec leticia: ubi. Decetero fratres Circa primum dicit. **o** Gaudete in domino. non in modo. **p** Semper actu vel habitu. **q** Iterum dico gaudete. ad maiorem inductionem. **r** Modestia vestra. in uersatione et vita. **s** Nota sit omnibus hominibus. ut boni meliores fiant exemplo vestri: et mali ad bonum conuertantur. **t** Dominus ipse est. ad vos remunerandum: et quia nimia sollicitudo temporalium impedit spūale gaudium: non subdit. **v** Nihil solliciti sitis. superflue: non oportet sollicitari de necessarijs: aliter uideret tentatio dei. **x** Sed in omni oratione etc. hic ponunt quatuor orationes ptes: oportet. n. in orando primo ad deum accedere per mentis

eleuatiōem: et hoc vocat orō que est a scensus mētis in deum. secundo requirit aliquid determinate proponere: saltem verbo mentali: et hoc vocat petitio: propter hoc dicitur hic. y. Petitiones vestre innot. apud deum. aliqd determinate proponens. tertio que proponens se disponat: ut exaudiri mereat: et hoc vocat gratiarum actio. **p** hoc. n. q. aliquis grati se ostendit de beneficijs acceptis: me rec. recipe potiora. quarto que exprimat illud per quod orō fit exaudibilis et pre dei. qd est sanctitas: et hoc vocat obsecratio: sicut cum dicitur mus per naturam tuam. l. n. d. et pro hoc orōnis eccie ponit in fine per dñm nrm ihm xpm etc. **3** Et parat. i. deus qui est pax et quietus mentis.

u que recuperat omnem sensum: **v** custodiat corda vestra et intelligētias vestras in christo hie sunt. **w** Decetero fratres quecumque sunt vera: quecumque pudica: quecumque iusta: quecumque sancta: quecumque amabilia: quecumque bone fame siqua virtus: siqua laus discipline: hec cogitate: que vididistis: et accepistis: et audistis: et vidistis in me. **x** Dec agite: et deus pacis erit vobiscum: gaudium sum autem in domino vehementer: quoniam tandem aliquando refloruitis pro me sentire: sicut et sentiebatis. **y** Occupati autem eratis. **z** Non quasi propter penuriam dico. **3** Ego. n. didici in quibus sufficiens esse.

a Que erupat omnem sensum: eo que est ab omni intellectu creata incompensabilis. **b** Custodiat cor. via. i. voluntates vestras in bono: que dicitur corda: quia sicut cor mouet alia corporis membra: sic voluntas mouet alias anime potentias ad actus suos. **c** In christo ihu. i. per ihm xpm: quod autem subditur in aliquibus libris: dñs noster non est de textu: nec habetur in libris correctis. **d** Decetero. hic inducit philippense. ad boni continuationem et augmentationem. **e** Decetero fratres quecumque sunt vera. sine falsi admittione. **f** Quecumque pudica. sine lasciuie dissolutione. **g** Quecumque iusta. erga primum. **h** Quecumque sancta. circa cultum diuinum. **i** Quecumque amabilia. deo et hominibus bonis. **k** Quecumque bone fame. i. digna boni nominis. **l** Si qua virtus. mortaliter et intellectualiter. **m** Si qua laus discipline. i. disciplina morum laudabilis. **n** Hec cog. frequenter meditando. **o** Que et vididistis. per meam doctrinam. **p** Et accepistis tanquam digna teneri et seruari. **q** Et audistis in me. que non solum verbo: sed etiam facto predicauit vobis. **r** Dec agite. et non solum cogitate. **s** Et deus pacis. i. dator vere pacis. scilicet interne et supne. **t** Erat vobiscum. per gratiam in presenti et gloriam in futuro. **v** Gaudium. hic pro apostolus de liberalitate philippense. gratulatur magis tamen propter eorum meritum quam propter ipsum philippense. **w** Gaudium autem sum in domino. vehementer. i. valde. **x** Quoniam tandem aliquando reflo. etc. loquitur de ipsis per similitudinem arboris que videtur arida et postea reuirescit et floret firmo reuoluntatem spiritus: sic philippense. primo ministrauerat apostolo necessaria: postea cessauerunt per tempus: et deinde iterum sibi misericordiam erant per suis necessitatibus. Consequenter excusat cessationem intermedia. **y** Occupati autem eratis. i. impediti. prouidere mibi. eo que tribulationem incurrerant. **z** Non quasi propter penuriam. scilicet meam. **3** Dico. que gaudium sum vehementer: et subdicitur. **b** Ego. n. didici. i. consueui. **c** In quibus sum sufficiens etc. i. illis que habeo contentus esse. **d** Scio et humiliari. quoniam frangor

Epistola pauli

p impatientia. e Scio 7 abundare. qz inde nō erigoz
p supbiam. f Abiqz 7 in oibus. f. euctibus. g In
stitutus sum. i. informatus a deo qualiter tebeā me habe
re. h Et satiari. supple scio sine excessu. i Et suri
re. sine impatientie defectu. k Et abundare. sine sup
bie fastu.

l Penuria pati. sine tristitie lu
ctu. m Omnia
possum. i. omni for
tuna bene possum
viri. vno dicit pbs
f. etbi: de virtuoso
qz fortunas optie
feret: qui utiqz ve
re bonus: 7 tetra
ganus sine vitupe
rio: sicut. n. corpus
tetraganū in quoli
bet latere bñ sedet
sic virtuosus in qli
bet fortuna. p spe
ra vel aduersa be
ne se habet. tamen
hoc sit multo meli
us p virtute a deo
infusam: qz p virtu
tem ex actibz acqsi
tam: nō subdit apo
stolus. n In eo
qui me cōfortat. i.
p ipm deum. o
Veruntanē bñ fe
cistis. mibi 7 vob.
p Comunicātes
tribulatōni mee. i.
mittentes mibi sibi
fidū epale detento
in carcere.

q Scitis antez 7
vos philipēn. per
ea que vidistis vel
audistis. r In
principio euāge
lii. i. qñ vobis pdi
care euāgelium in
cepi. s Nulla
mibi ecclia comuni
cauit in rōne dati 7
accepti. rōnale em
ēxt accipientes spi
ritualia a p dicator
ibus: tēnt eis tpa
lia. t Nisi vos soli. 7 in hoc cōmendat eoz liberalita
tem p ceteris. v Quia 7 thessalonicam semel 7 bis in
vsum misistis. f. bona vestra: in quibus ego 7 p dicator
es alij debemus querere: non supfluum: sed ad necessarium
vsum. x Non quia quero datum. principaliter.

y Sed requiro fructū abundantem in rōne vestra. i. me
ritum ex pte vestra quod d: fructus abundans: quia du
cit ad vitam beatā. z Dabeo autē omnia. que misistis
mibi. a Et abundo. non solum p mibi necessarijs: sed
etiā p necessitatibus alioz. b Acceptis ab epaphro
dito que misistis p eum in odorez suauitatis rē. nam cle
mosyna est hostia deo acceptissima. 7 qz d beneficio regra
tandum ē benefactori: ideo subdit. c Deus antez im
pleat omne desiderium vestrū. sicut me repleuistis.

d Scdm diuitias suas in gloria sua. reddendovobis. p
tpalibus eterna. e In xpo ihu. i. per ihm xpm mesia
tozem dei 7 hoim. 7 qz cuiuslibet boni deus est principalis
actor: nō cōsequenter grās agit ei dicens: Deo autē 7 pa
tri nostro gloria rē. f Salutate. hie vltimo ponitur
huius eplē cōclusio p salutacōem cum d: Salutate oēm

sanctū in xpo ihu. i. sanctificati p bāptismū ihu xpi.
g Salutant vos qui mecum sunt fratres. mibi muni
strantes 7 p tpe p dicator. h Salutant vos oēs
sancti. i. xpiani generaliter. i Maxime autē qz de vo
mo cesaris sunt. per hoc innuit qz isti spālem affectum
babeāt ad pbē
lippenses.

k Gratia dñi
nostri ihesu xpi cum spiri
tu vestro.
supple sit 7 ma
neat sp. Amen.

l maxime autem qui de cesa
ris vno sunt Gratia dñi
nostri ihesu xpi cum spiri
tu vestro: Amen.

Explicit epistola Pauli
ad philipēses: Incipit ar
gumentum in epistola ad
colossenses.

Colossenses: 7 hi
sunt laodicē
ses sunt asiani: 7
ipī puenti erant
a pseuo apls. Nec ad hos
accessit ipse apls: sed 7 hos
per epistolam corrigit. Au
dicant. n. verbū ab archip
po: qui 7 ministerium i eos
accepit. Ergo apostolus
ligatus scribit eis ab ephe
so per sychicum dyaconez
7 onestimū acolythum.

Explicit argumentum:
Incipit epla pauli ad co
lossenses.

Caplm. j.
Aulus apo
stolus ihu xpi
p voluntate dei
7 timotheus fra
ter his qñ sunt
colossis scis 7 fidelibz fra
tribz in xpo ihu: Gratia vo
bis 7 pax a deo patre nro.

pte exprimunt psonē salutates: 7 secūdo psonē salu
tate: ibi. His qui sunt colossis. 7 bona cis optata: ibi.
Gratia vobis rē. 7 pater sententia ex dictis pluries in
principijs aliaz eplaz. b Gratias agimus. hie in
cipit eplē psecutio. Circa quam sciendū qz apls: nō p
dicant colossensibus psonalr: vt ptz in plogo hieo. s
p discipulos suos archipū: 7 epaphram: 7 postea in
ducebantur a pseuo apls ad recipiendū legalia cum
euāgelio: ppter qd apls qui in pibus illis erat valde
famosus: scripsit eis ipos a legalibus retrahēdo: 7 in
fide ac moribus solidando. Et diuidit in tres ptes: qz
primo inducit eos ad tenendū firmiter euāgelij ve
ritatem: secūdo ad pcauendū pseuo aploz falsi
tatem: ca. sequenti. tercio ad cōtinuandū vite sanctita
tem ca. tercio. prima in duas. qz pmo vt verba sua me
lins rec. piant: oñdit se eis beniuolū: secūdo induc eos
ad pure tenendū xpi euāgelij: ibi. Qui ē imago. pu
mū autē facit dupliciter. f. agendo grās de bona eoz ul
choatione: secūdo orando de vobis. p melioz cōsumā
tōcibi. Ideo 7 vos. Circa primum dicit.

Incipit po
stilla sup eplam
ad colossenses.
a Aulus
p apls
Incipit e
pistola ad colos
senses que diui
dit in tres ptes
in salutaroz: 7 p
secutōz ibi. Et
gratias agim: 7 cō
clusionē: quar
to capitulo: ibi.
Que circa me
sunt. In prima